Poštnina plačana v gotovini.

DRŽAVNO ... LJUBLJANI
Došlo 14 XI. 1931
krat, prilog.
8 L 30

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRTNI VESTNIK“ izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:
celoletno . . . . . Din 40·—
polletno . . . . . Din 20·—
posamezna številka . . Din 1·—

Glasilo obrtništva Dravske banovine.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Borštnikov trg štev. 1.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.
Štev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik. V LJUBLJANI, dne 13. novembra 1931. Štev. 44.

Naš novi obrtni zakon

Nj. Vel. Kralj je na predlog g. ministra trgovine in industrije in po zaslišanju g. predsednika ministrskega sveta podpisal in proglasil 5. t. m. zakon, ki je enoten za vso državo in s katerim zakonom izginja dosedanja deljena obrtna zakonodaja, ki je težko ovirala pravilni razvoj gospodarstva v državi. Osnovna določila zakona so: stroga koncentracija vseh vprašanj, ki se nanašajo na trgovino, obrt in industrijo v enem samem resoru. Določeni so osnovni pogoji za izvrševanje obrti na ta način, da se zahteva za izvrševanje obrti dokaz usposobljenosti. V nadaljnem zakon določa in navaja meje posameznih gospodarskih strok, se peča z določili za pospeševanje strokovne izobrazbe, govori o pomožnem osobju, ki ga postavlja na sodobni nivô, določa smernice za kolektivno osnovo vseh področji gospodarstva in govori o **širokem sodelovanju med vsemi gospodarskimi sloji in državnimi izvršilnimi oblastmi.** Zakon pa daje tudi popolno zaščito gospodarskemu delu.

V glavnem posnemamo iz zakona:

Kdo more voditi obrt? § 4. veleva, da je na področju kraljevine Jugoslavije dovoljeno izvrševati obrt vsakomur, kdor je izpolnil pogoje, ki so predpisani s tem zakonom. Ena in ista oseba lahko izvršuje istočasno več vrst obrti, če je izpolnila vse predpisane zakonske pogoje za vsakega izmed teh. Po § 24., točka 1., pa je določno povedano, da more obrt voditi samo ona oseba, ki poleg tega, da je izpolnila splošne pogoje zakona, ima dokaze o strokovni izobrazbi za dotični

Ministrski predsednik Živković

obrt. Strokovno znanje se dokaže s spričevalom o položenem pomočniškem in mojstrskem izpitu ali z izpričevali o zaključenih izpitih strokovnih šol, ki jih bo minister trgovine in industrije označil na temelju § 26. zakona. Kdor dokaže to strokovno znanje ozir. izobrazbo in dobi v smislu zakona pravico za izvrševanje obrta, ta ima pravico do naslova »mojster«. Nikomur se ne dovoljuje izvrševati obrtov, kdor ni predložil dokazov o strokovni usposobljenosti za dotični obrt. So pa izjemna določila, ki tudi drugače dovoljujejo izvrševati obrt; to pa le

Njeg. Vel. kralj

Aleksander I.

vdovam obrtnikov in njihovi mladoletni deci.

Kdo lahko polaga pomočniški ali mojstrski izpit? Pomočniški izpit lahko polaga na temelju § 25 vsak, kdor dokaže, da je pismen in da je izvršil po tem zakonu ali s pogodbo predpisano učno dobo v dotičnem obrtu kot vajenec v delavnici pri mojstru, ali če dokaže (§ 280.), da je prebil po zakonu ali pogodbi predpisani čas učenja v delavnici, v kateri se obrt opravlja na tovarniški način, odnosno da je to učno dobo prebil v istovrstni delavnici tovarne. Poleg tega je potrebno mu dokazati, da je v smislu zakona redno posečal in z uspehom izvršil strokovno nadaljevalno šolo, če ta obstoja, kjer se je učil in bil zaposlen.

Mojstrski izpit lahko polaga, kdor dokaže s poslovno knjižico § 307., da je po uspešno položenem pomočniškem izpitu bil zaposlen kot pomočnik ali tovarniški delavec najmanj tri leta v dotični obrti, v analognem tvorniškem podjetju, ali v istovrstni delavnici enega tvorniškega podjetja.

Uk v delavnicah, v katerih se obrt opravlja na tovarniški način ali uk v strokovnih delavnicah tovarn se istoveti z ukom v obrtniški delavnici pri obrtniku, kadar je v takih delavnicah zasigurano strokovno učenje.

Ako ni mogoče iz upravičljivih razlogov predložiti učnega potrdila ali poselske knjižice, tedaj lahko ban po zaslišanju pristojnega obveznega udruženja izjemoma opraviči od zahteve po predložitvi potrdila ali poselske knjižice, če se more na drug način z dokazili podpreti, da je bila učna doba resnična, odn. da je bila zaposlitev faktična.

Kako dobiti dovoljenje za izvrševanje obrta? Dovoljenja in pooblastila za izvrševanje obrta izdajajo občа upravna oblastva I. stopnje. Oseba, ki želi, da odpre obrtno delavnico, izroči pismeno ali ustmeno prošnjo upravnemu oblastvu. Prošnji je priključiti potrebne dokumente, ki so kot dokaz za izpolnjenje zakonskih pogojev za izvrševanje obrti. Poleg ostalega je prošnji priložiti (§ 9 b) potrdilo obrtniške žbornice o tem, da donešeni dokumenti prosilca odgovarjajo zakonitim predpisom. Zato se je obrniti preko pristojnega udruženja na zbornico. Udruženje ima nalog to izročiit zbornici v roku 5 dni, zbornica pa ima izdati potrdilo najdalje v roku 10 dni računši od dneva dostave prošnje. Ako zbornica ne izda v predpisanem roku potrdila, more prosilec izročiti vloge brez potrdila. Prosilec je dolžan, da pri predaji prošnje plača blagajni udruženja vpisnino (§ 358).

V slučaju da občа upravna oblast da dovoljenje neki osebi za katero obrtniška zbornica ni dala potrdila o izpravnosti dokumentov, ima zbornica pravico, da se v roku 15 dni pritoži na pristojno višjo upravno oblastvo proti izdanemu pooblaščenju. Pravilno utemeljena pritožba zadržuje prosilcu pravico za izvrševanje obrta.

Pristojno občeupravno oblastvo je dolžno, da v istem času, kadar izda pooblastilo odnosno dovoljenje ali kakšno njihovo spremembo, obvesti o registraciji pristojno davčno oblastvo, zbornico, obvezno udruženje, oblast za inšpekcijo dela, okrožni urad za zavarovanje delavcev in event. tudi druge zainteresirane oblasti odnosno ustanove, dostavljajoč jim prepis pooblastila ali dovoljenja. Istotako se bode obveščalo o vsaki spremembi sedeža obratovališča, osnovanju in spremembi pomožnih lokalov, prodajalnic, poslovnih lokalov, pisarn, delavnic, podružnic (filijalk), depojev, skladišč in skladališč.

Zaščita domače obrti pri državnih in samoupravnih licitacijah in dobavah. Po § 196 so državna in javna samoupravna telesa, kakor tudi njihovi zavodi in ustanove dolžni, da vse potrebne obrtniške in industrijske proizvode, ki se izdelujejo doma, redno nabavljajo od domačih podjetij, ki jih v državi proizvajajo. Istotako so dolžna državna in javna samoupravna telesa kakor tudi njihovi zavodi in ustanove, da vsa dela, katerih pogoje urejuje ta zakon in se imajo na njihov račun izvršiti, stalno dajo izvršiti samo potom domačih delavnic (podjetij) in oseb, ki imajo pravico v državi izvrševati obrt. Taka podjetja odnosno osebe morajo uporabljati za ta dela materijal, ki se proizvaja v državi. V inozemstvu se morejo naročati samo oni proizvodi, ki jih doma ni mogoče nabaviti, a tuja podjetja morejo izvršiti samo ona dela, katerih v državi ne morejo izvršiti domača podjetja.

Obrtniški industrijski proizvodi, ki so proizvajani doma, so:

ako je poizvod popolnoma ali v pretežnem delu proizveden v delavnici (podjetju), ki ima svojo delavnico ali prostore na področju Kraljevine Jugoslavije.

Ako delavnica (podjetje) predelava surovine in polfabrikate proizvedene doma in ako pri svoji proizvodnji uporablja pogonsko silo in surovine za pogon izključno domačega izvora.

Ako delavnica (podjetje) zaposluje strokovno in pomožno osobje in delavce jugoslovenskega državljanstva, a delavnico (podjetje) upravlja jugoslovenski državljan; pri pravnih osebah ako je poslovodja jugoslovenski državljan, in ako je večina članov v upravnem odboru jugoslovenskega državljanstva.

V kolikor se surovine, materijal za pogonsko silo, polfabrikati, njihovi deli ali materijal ne proizvajajo v zemlji (doma) v zadostni količini in kakovosti, imenovane delavnice (podjetja) morejo za svojo proizvodnjo uporabiti delno materijal, ki je proizveden doma in odgovarjajoči del materijala tujega zunanjega izvora. Ako pa se surovine, materijal za pogon-

Dr. Kosta Kumanudi

sko silo polfabrikatov, njihovi deli ali materijal sploh ne proizvajajo doma, potem morejo imenovane delavnice (podjetja) uporabiti tudi materijal tujega izvora.

Iste naredbe bodo veljale tudi za obrtniške zadruge, ki so osnovane z namenom skupne proizvodnje in skupnega vršenja del. Izvzetno od naredbe stavka 1. bo mogoče v poedinih upravičenih slučajih postopati samo po predhodnem pristanku Ministra trgovine in industrije. Istotako bo odredil Minister trgovine in industrije v sporazumu z Ministrom

socialne politike in narodnega zdravja, če se v domačih delavnicah (podjetju), kadar izvršujejo dobave ali dela za račun državnih in samoupravnih teles kakor tudi za račun njihovih zavodov ali ustanov, morejo izjemno zaposliti tuji državljani kot strokovno (tehnično) pomožno osobje ali kot strokovni delavci. Odobrenje za takšno zaposlitev tujih državljanov se bo izdalo samo izjemoma za strokovne (tehnične) osebe in strokovne delavce, dokler ne bi bilo mogoče te zamenjati z domačimi strokovnimi osebami.

Strokovne nadaljevalne šole. V občinah, v katerih je najmanje 50 učencev vpisanih v register, si bode ban prizadeval, da se osnujejo nadaljevalne strokovne šole radi strokovne in praktične izobrazbe. Strokovne nadaljevalne šole se morejo osnovati tudi za več občin. Vsi učenci so dolžni, da obiskujejo to strokovno nadaljevalno šolo. V kolikor ne bi bilo drugega kritja, so občine dolžne, da izdržujejo strokovne nadaljevalne šole. Za njihovo vzdrževanje se bo uporabljal fond za pomoč tem šolam kakor tudi pomoč, katero bodo odredile zbornice, obvezna udruženja in občine. V kolikor poedine občine nimajo dovoljnih sredstev za vzdrževanje teh šol, Minister trgovine in industrije ter ban moreta nuditi potrebno pomoč iz svojih kreditov.

V šolah, v katerih je iz obrtniške (odnosno tovarniške) in trgovske stroke po 40 učencev in če je tolikšno število učencev ženskega spola, ki so obvezani da obiskujejo šole, osnujejo se posebni oddelki, (obrtniški, trgovski, moški in ženski oddelek), če je zadostno število učencev iz poedinih strok navedenega oddelka, osnovali se bodo še posebni oddelki za take stroke. Ako je v poedinih občinah nad 25 a vendar izpod 50 učencev, osnujejo se po odobrenju bana na breme občine posebni po časovni strokovni kurzi (tečaji). Kadar so osnovane strokovne nadaljevalne šole, bodo one nadaljevale z delom v slučaju, če se število učencev s časoma zmanjša in pade izpod označenega števila obveznikov. Strokovna nadaljevalna šola se more ukiniti samo v slučaju, ako bi se v času dveh zaporednih let število učencev znižalo izpod označenega števila.

Šolsko izobraževanje učencev v občinah, v katerih ni strokovnih nadaljevalnih šol ali kurzov, bo reguliral Minister trgovine in industrije v sporazumu z Ministrom prosvete tako, da bodo učenci pohajali višje narodne šole, ki obstojajo v mestih.

Strokovne nadaljevalne šole morejo snovati tudi zbornice, okrožni odbori obrtniških udruženj, obvezna udruženja, udruženja osnovana po zakonu o udruženjih, zborih in dogovorih in podjetja. Kadar se osnujejo takšne šole, katerih učni načrt se sklada z učnim načrtom občinske strokovne nadaljevalne šole, tedaj se morejo občine osvoboditi obveznosti osnovanja in nadaljnjega izvrševanja svojih obveznosti do šole. V takem slučaju se morajo zbornice, okrožni odbori, obvezna in neobvezna udruženja in podjetja v vsem pridržati navodil tega zakona. Istotako lahko osnujejo posebne kurze (tečaje) zbornice, okrožni odbori, obvezna in neobvezna udruženja, podjetja in privatne strokovne osebe. Osnovanje teh šol in kurzov odobri po zaslišanju zbornice ban, ki bo v okviru določil zakona odobraval učne osnove.

Osnovanje strokovnih nadaljevalnih šol in kurzov na račun banovinski ali državni ali prevzem teh šol pod banovinsko ali državno upravo, odobril bo ban, odnosno Minister trgovine in industrije. V tem slučaju so občine dolžne, da nudijo šolske prostore, kurivo in razsvetljavo.

Razsodišče dobrih ljudi. Za reševanje sporov iz odnošajev v službi (službenega razmerja) med službodajalci in pomoznim osobjem (pomočnikom), obrtniškimi in tovarniškimi delavci in učenci, katerih razmerje je regulirano s tem zakonom, se bodo v ta namen osnovali izbrani odbori pri občih upravnih oblastvih prve stopnje, ki jih bo odobril ban. To razsodišče (odbor) bo pristojno za spore, ki izvirajo po § 344 v slučajih, kadar obe stranki pristaneta, da ta odbor rešuje njihov spor. Ako se sporazum ne doseže, potem je pristojen za reševanje spora izvoljeni odbor obče upravne oblasti prve stopnje.

Obvezna udruženja. Za enotno ureditev zastopstva obrtnih, trgovskih in industrijskih interesov v naši državi vsebuje novi obrtni zakon važne določbe v poglavju o obveznih organizacijah. Sistem obveznih organizacij trgovcev in obrtnikov, ki ga poznamo v Sloveniji in Dalmaciji v obliki trgovskih gremijev in obrtnih zadrug, je z novim zakonom razširjen na vso državo.

Obvezna udruženja se imajo po novem obrtnem zakonu ustanoviti posebej za trgovce in obrtnike. Člani udruženj (gremijev in zadrug) morajo biti vsi trgovci in obrtniki, ki na področju udruženja izvršujejo trgovski ali obrtni posel. Tudi osebe, ki vodijo obrate, ki spadajo pod določbe tega zakona, a niso trgovski in ne obrtni obrati, morajo biti člani stanovskih udruženj. V katero udruženje se imajo take osebe včlaniti, to odreja pristojna zbornica. K obveznim udruženjem morajo pristopiti tudi državna in samoupravna podjetja, če opravljajo posle, ki spadajo pod obrtni zakon.

Obvezna udruženja trgovcev in obrtnikov se redoma ustanavljajo za vsako področje sreza ali avtonomnega mesta, če je število pripadnikov tako veliko, da omogoča uspešno delo udruženja. Posamezne trgovske stroke lahko osnujejo svoja posebna udruženja. Potrebno pa je, da je število pripadnikov dotične stroke tako veliko, da jamči za uspešno delo udruženja. Področje takih strokovnih udruženj lahko obsega tudi več srezov ali celo banovino. Taka strokovna udruženja se lahko ustanovijo samo s pristankom nadpolovične večine pripadnikov stroke na dotičnem področju.

V ostalem se pa za isto področje ne sme ustanoviti več kakor eno udruženje. Če v posameznem srezu ni število trgovcev ail obrtnikov zadostno za uspešno delo udruženja, ali pa če trgovci in obrtniki iz dveh ali več srezov izjavijo željo, se lahko obvezno udruženje ustanovi za več srezov v isti banovini. Pristojna zbornica lahko odredi osnovanje takih udruženj za več srezov kakor tudi združitev posameznih sreskih udruženj v eno udruženje, če je to potrebno za uspešno delovanje.

Za področje banovin se lahko osnujejo udruženja bančnih in zavarovalnih podjetij, udruženja lastnikov stavbnih, elektrotehniških in tiskarskih podjetij, kakor tudi udruženja oseb, ki vrše zastopanje in posredovanje pred oblastmi, udruženja spediterjev in carinskih posrednikov ter podjetij za prevoz potnikov in blaga z motornimi vozili. Če za taka podjetja ni mogoče ustanoviti obveznega udruženja za vso banovino, so taka podjetja dolžna, da pristopijo k udruženju, ki jim je po stroki najbližje. V primeru nejasnosti odloča pristojna zbornica.

Obvezna udruženja ne morejo nikogar ovirati, da ustanovi obrat ali podružnico in ne morejo članom dajati predpisov glede števila učencev in pomočnikov ali glede nabavljanja sirovin in potrebščin, glede cen in cenovnikov in slično. Delokrog udruženj je v zakonu točno določen.

Udruženja, osnovana po predpisih tega zakona, se lahko včlanijo v zvezne organizacije (Zveze trgovskih ali obrtnih udruženj), in sicer na podlagi zakona o udruženjih, zborovanjih in sestankih.

Članarino pobira za udruženje uprava udruženja; če je pa član ne plača, niti na pismen poziv, tedaj jo izterja splošna upravna oblast prisilno.

Pomočniki, ki so zaposleni v trgovskih ali obrtnih obratih, lahko na vsakoletnem občnem zboru izvolijo pomočniški odbor, ki zastopa interese pomočnikov, zlasti v pogledu službenih odnošajev. Kjer ni pomočniških odborov, zastopa interese pomočnikov pristojna delavska zbornica.

Nadzorstvo nad udruženji vrši zbornica, ki lahko vsak čas odredi pregled poslovanja. Udruženja obrtnikov ustanovijo na področju banovine okrožne odbore. Področja teh okrožnih odborov se bodo odredila po geografskem položaju in po gospodarski potrebi. Vsa obrtna udruženja iz tako določenega področja so dolžna včlaniti se v okrožnem odboru.

Okrožni odbori obrtniških udruženj. Udruženja obrtnikov bodo ustanovila na področju banovine okrožne odbore. Področja teh odborov bodo odrejena napram geografskemu položaju, gospodarski važnosti in poedinim gospodarskim središčima banovinskega področja. Vsa udruženja iz področja okrožnega odbora so dolžna, da kot člani pristopijo k okrožnemu odboru. Osnovanje okrožnih odborov odobri zbornica.

Minister trgovine in industrije bo po zaslišanju zbornice predpisal obrazec za pravila okrožnih odborov.

Okrožni odbori obrtniških udruženj se ustanavljajo v okviru udruženja osnovanega za področje sreza, odnosno mesta s pravico občeupravne oblasti prve stopnje in bodo vršili poleg poslov, ki so jim stavljeni v dolžnost po določbah tega zakona, naloge obveznega udruženja kakor tudi naloge, katere jim bodo določene z uredbo Ministra trgovine in industrije po zaslišanju zbornice. Z uredbo se lahko predpiše, da vodijo obrtniška udruženja svoje posle z oblastmi preko okrožnih odborov.

Okrožni odbori bodo nastavili za vodstvo poslov administrativnega sekretarja, ki ga potrdi zbornica.

Zavarovanje obrtnikov. Pooblašča se Minister trgovine in industrije, da v sporazumu z Ministrom socialne politike in narodnega zdravja a po zaslišanju zbornic predpiše v roku dveh let uredbo o organizaciji, načinu in pogojih zavarovanja članov udruženja za slučaj bolezni, obnemoglosti, starosti, smrti in nesreče.

Po pravomočnosti uredbe dolžna so obrtniška udruženja, da izvedejo zavarovanje za slučaj bolezni, obnemoglosti, starosti, smrti in nesreče. To zavarovanje bode izvedeno za področje ene ali več banovin. Kadar se zavarovanje izvede, tedaj so dolžni vsi obrtniki dotične banovine, da plačujejo premije za zavarovanje. Za zavarovanje se lahko osnuje skupni fond posebej ali pa v okviru obstoječih sličnih zavodov ali kreditnih ustanov za področje ene ali več banovin.

Sistem zbornic. Za zastopstvo interesov trgovcev, industrije in obrtništva obstojajo v celi kraljevini trgovske, industrijske in obrtniške zbornice, ki so posvetovalni organi državne uprave in samoupravnih oblastev po vseh vprašanjih v zvezi z interesi gospodarskih panog, ki so predstavljene v njih. Zbornice so pravne osebe.

Zbornice: trgovske, industrijske in obrtniške ostanejo po svojem dosedanjem sistemu, bodisi kot skupne, bodisi kot ločene. Izpremembe sedanjega sistema teh zbornic v cilju, da se te spajajo v skupne ali se razdvoje, izvrši z uredbo Minister trgovine in industrije v sporazumu z predsednikom ministrskega sveta na ta način: a) Ako so do dneva obelodanjenja tega zakona v poedinih zborničnih področjih donešeni zaključki o razdvojitvi kakor od strani odseka dosedanjih skupnih zbornic, tako s strani večine obstoječih odnosnih obveznih in neobveznih organizacij, a pri obstoječih posebnih zbornicah sprejeti zaključki o spojitvi s strani njihovih plenumov, potem se bo postopalo v roku treh mesecev tako, kakor se ti zaključki glasijo: b) ako pa bodo na isti način donešeni taki zaključki po pravomočnosti tega zakona, potem je treba, da so ti zaključki donešeni od tedaj pa najdalje do roka enega leta in se bo po teh istotako postopalo v roku treh mesecev tako, kakor se glasijo.

Področja, sedeže in število zbornic bo predpisal z uredbo Minister trgovine in industrije v sporazumu s predsednikom ministrskega sveta najdalje v osmih mesecih čim stopi zakon v veljavo. Ako se na tako odrejenem področju zbornice spajajo razna področja zbornic dvomočnega sestava (skupne in ločene), potem je odrejen sistem na ta način osnovane zbornice z isto uredbo, v kolikor ne bi bili že donešeni zaključki, ki so predvideni pod 2. točka a) in b) tega paragrafa.

Z uredbo se bodo prečitale tudi pobližje odredbe o nalogah, organizaciji, porazdelitvi zbornic na odseke in odbore, o delu zbornice in zborničnega urada in drugih zborničnih organov, o ekspozituran in zastopstvih zbornice, nadzorstvu, zbiranju zborničnih dohodkov in vzdrževanju zbornice, o volitvenem pravu in načinu vršenja volitev, o prestanku članstva, o razpustu zbornice, o pravicah in dolžnostih zborničnega osobja, kakor tudi o odnosu zbornice do državnih in samoupravnih oblastev. Istotako bodo z uredbo predpisane odredbe o ukinjenju zbornic, o delitvi in spajanju področij obstoječih zbornic, kakor tudi vse potrebne prehodne odredbe.

Uredba bo temeljila na sledečih načelih:

1. Pod kompetenco zbornic bo pripadala celokupna trgovina, industrija in obrt zborničnega področja. Pod trgovino je prištevati tudi denarstvo, gostilničarstvo, pomorstvo, rečno brodarstvo in prometna sredstva. Pod industrijo pa tudi brodogradnjo, rudnike in topilnice. Podjetja javnih samoupravnih teles istotako spadajo pod zbornico. Kateri zbornici pripadajo poedine stroke, bo odločil v slučaju dvoma po zaslišanju zbornice ban odnosno minister trgovine in industrije. V slučaju sporov, če katera vrsta dela odnosno katero podjetje spada pod območje zbornice in pod katero, reši to Minister trgovine in industrije.

2. Vsaka zbornica mora imeti svoj statut, ki bo vseboval pobližje odredbe o njeni organizaciji. Po potrebi zbornic bodo predpisale tudi svoj poslovnik. Za svoje vzdrževanje zbornica lahko določi na svoje pripadnike doklado na državni davek po zakonu o plačevanju doklad na neposredni davek trgovskih, industrijskih in obrtniških zbornic od drugega julija 1930. leta I. br. 20367-0.

3. Vsaka skupna zbornica se deli na potrebno število odsekov z ozirom na število in važnost podjetij poedinih panog gospodarstva. Istotako se bodo delile posebne trgovinske zbornice na potrebno število odsekov.

4. Volilno pravico imajo vsi imejitelji obratov in poslovodje filijal iz področja zbornice. Pri obrtniških obratih je volilno pravo vezano s pogoji posebne pravice za izvrševanje dotičnega obrta. Pri pravnih osebah bo podeljena volilna pravica glavnemu komercijalnemu ali tehničnemu poslovodji ali članom uprave, ki ga določi za ta slučaj upravni odbor. Volitve se vrše bodisi pismeno, bodisi s sedanjim glasovanjem preko udruženja. V zadnjem slučaju bo odrejen za osebe, ki ne pripadajo nobenemu udruženju, način glasovanja z uredbo. V zbornicah, ki imajo odseke, se bodo vršile volitve po odsekih. Mandat izvoljenih zborničnih članov traja 6 let.

5. Zbornice lahko ustanove svoje pokrajinske Zveze.

6. Zbornice so pod neposrednim nadzorstvom pristojnega bana, a zbornice v Beogradu pod nadzorstvom Ministra trgovine in industrije. Pri vsaki zbornici lahko ban odnosno minister postavi svojega komisarja. Minister trgovine in industrije lahko razpusti zborični plenum, če ta ne odgovarja svojim zakonskim dolžnostim ali pa, da prekorači predpisani delokrog.

7. Podjetja, ki po določilih tega zakona spadajo k zbornici, so dolžna, da zbornici na njeno zahtevo dajejo pojasnila in podatke, ki so ji potrebni.

8. Področje zbornice določeno se lahko spremeni samo z zakonom.

9. Pri ločenju ali likvidaciji skupnih zbornic se porazdeli zborična imovina na zborične naslednice sorazmerno po vsotah vplačanega zborničnega davka, ki odpade na odnosne gospodarske panoge.

10. Vse zbornice morajo imeti mirovinski fond za svoje uslužbence, vračunajoč jim pri tem v to ves v zborični službi prestani čas,

11. V slučaju, da zbornice prestanejo ali se ukinejo z organiziranjem novih, dolžne so te naslednice, da prevzamejo osobje zbornic.

12. V kolikor obstoječi mirovinski fondi niso zadostni za izplačilo tekočih mirovin, morajo vse odnosne zbornice naslednice donesti fondu za izplačilo teh mirovin manjkajoči del.

Obrtni zakon stopa v življenje in dobi pravomoč štiri mesece od dneva, ko je bil obelodanjen v Službenih Novinah.

Vabilo

na

izredni občni zbor

„Obrtniške Samopomoči“ Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani,

ki se vrši

v nedeljo, dne 15. novembra 1931 ob 9. uri zjutraj v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Beethovnova ulica št. 10, pritličje desno.

DNEVNI RED:

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzorstvenega odbora.
5. Reorganizacija »Obrtniške Samopomoči«.
6. Dopolnitev odbora.
7. Slučajnosti.

Ta izredni občni zbor je sklican glasom soglasnega sklepa seje načelstva z dne 14. oktobra 1931.

Če bi izredni občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje na istem mestu, ne oziraje se na število navzočih članov.

Ta izredni občni zbor je zelo važen. Zato opozarjamo vse člane, da se ga udeleže sigurno in polnoštevilno.

Načelstvo.

Pristopajte Obrtniški samopomoči v Ljubljani

Gospod Josip Rebek razpošilja na obrtne zadruge in je verjetno, da tudi na obrtna društva in posameznike okrožnico, ki je po vsebini jako nelojalna in najbrže škodljiva za obrtništvo, zato jo priobčujemo:

Te dni so prejele gotovo vse zadruge ali pa njih načelniki okrožnico g Rebeka, iz katere povzemamo samo spodnje. V koliko je vsebina te okrožnice utemeljena, bodo imeli gg. obrtniki v kratkem priliko, da se sami na podlagi zakona prepričajo.

Kakor ste gotovo že poučeni, uvaja novi zakon kolektivno obvezno udruženje obrtnikov za gotova področja. S tem določilom se ukinejo vse dosedanje strokovne zadruge in ustanoviti se morajo nove kolektivne. Za nas je to določilo najhujše, kajti zavedamo se le predobro, da je uspeh ene stroke mogoč le v svoji strokovni organizaciji. Kolektivno udruženje pa za nas ne pomeni napredka. Nasprotno pa zakon dopušča strokovno udruženje trgovcev, ki si ga pa sami ne žele.

Zasluga pristašev ločenih zbornic je, da smo prišli ob naše strokovne zadruge, ki so tako uspešno delovale za vsako posamezno stroko!

Dolžnost naša je sedaj, da takoj podvzamemo vse potrebne korake in informiramo merodajne činitelje o nemogoči izvedbi teh določil, če se res noče, da nazadujemo v svoji strokovni organizaciji.

Vas pa, cenjeni tovariši prosim, oklenite se z vso ljubeznijo svoje organizacije, ni še vse izgubljeno. Če bomo trezni, preudarni, predvsem pa — složni, nam uspeh ne bo izostal.

Po svojih močeh Vas bodem skušal obveščati o ukrepih, ki bi bili potrebni. Ta korak sem se pa odločil storiti zato, da poudarim Vam brez vsakega ozira, da uspeh kolektivnega udruženja je uspeh g. Pičmana.

S tem Vam je jasno, da je gospod nepreračunljiv in je našim organizacijam pomagal do smrtonosnega udarca.

S tovariškim pozdravom

Vaš vdani

Josip Rebek l. r.

★

Vprašam gospoda Rebeka:

Ali se tako dela sloga med obrtništvom, ali niso to nepreračunljive intrige? Dvomimo, da bi bilo to delo Vaše, pač pa, da ste mogoče še vedno orodje drugih. Znano mi je, da ste pred nekaj dnevi, ko ste zaslišali na nekem sestanku od merodajnih činiteljev, da je zakon potrjen, to z največjim navdušenjem odobravali, o katerega vsebini ste bili najbrže informirani. Tako bi človek ob tej priliki mislil, da smatrate to za svojo osebo vendar kot zgodovinski dogodek za obrtništvo. Ali ni to podrepnost, gospod Rebek? Besedilo v okrožnici ni v skladu z Vašim manifestom, saj mora obrtništvo biti vendar hvaležno visokim državnim funkcijonarjem za izid zakona, saj bi se znalo zgoditi, da bi se v parlamentu še kakšnih pet let pregovarjati za obrtni zakon, katerega je že ves jugoslovanski narod tako nestrpno pričakoval, ker brez zakona obrtništvo ni imelo nikakih pravih smernic za bodočnost.

Gospod Rebek! Naše intrige so odprti računi in vsakomur na vpogled. Verjamemo pa Vam, da Vas boli, ker od naše nasprotne strani intrige niso v celoti prodrle. Boli tudi postavka v zakonu, **da obrtništvo lahko samo odloča o samostojnih obrtnih zbornicah, kajti tam se kruh reže z velikim nožem.**

Kar se tiče izkustev dela in potankosti Vas lahko zagotavljam, da že toliko časa sodelujemo v obrtniških vrstah in da smo vsaj toliko dozoreli kakor Vi, saj je v naših vrstah najmlajši starejši od Vas. Dragi g. Rebek, čudimo se Vašemu vedenju, saj ste se vendar med prvimi sam za to borili kar smo event. mi sedaj dosegli, danes pa ste proti.

Saj ste bili vendar nekaj let na čelu Zveze obrtnih zadrug, saj smo Vam vsi sedanji funkcijonarji z vso odločnostjo pomagali, imeli ste ves aparat v rokah, pa niste ničesar dosegli, oziroma prav malo, pa kako to, taka znana osebnost, mi pa peščica intrigantov na čelu z menoj, pa imamo po Vaših trditvah tak vpliv v Beogradu, da nam uspe v dveh mesecih spraviti zakon na svetlo, kar se Vam ni posrečilo v mnogih letih.

Ako je tako kakor trdite, g. Rebek, v Vaši okrožnici, da imam tak upliv v Beogradu, potem bodite uverjeni, da ga bom skušal v bodoče še bolj uveljaviti, kar Vam bo tudi **kot obrtniku v korist** enako Vam in vsemu slovenskemu obrtništvu ter smo lahko samo ponosni ako imamo tako vplivne voditelje med seboj in Vam ves odpor in intrige na oblastvih proti moji izvolitvi kot zveznega načelnika niso nič pomagale. Pravite, da kar je slabega v zakonu, je to zasluga pobornikov ločenih zbornic. Ako nam priznavate v zakonu tudi vse dobre strani, katerih ni malo, potem prevzamemo radevolje to breme nase. G. Rebek, tako ne gre dalje, tako delovanje je izgravanje obrtniških mas in mislimo, da se sami dobro zavedate, da je bilo obrtništvo vsled tako zatemnelega razdvajanja že mnogokrat in vedno prikrajšano v korist drugim. Mi ne trdimo, da je edino naša zasluga za obrtni zakon in kar je v njem dobrega ali pa tudi slabega, niti Vas ne držimo za vse odgovornega, lahko pa rečemo, da bi se bilo dalo doseči marsikaj za nas boljšega, ako bi bili Vi vodili odkrito svojo obrtno politiko, katera je danes ravno tako potrebna, kajti tudi mi pravimo, da še ni vse izgubljeno, ali pa še celo prav malo, saj v okvirju zakona pride pravilnik, ki nam bo dajal še marsikatere ugodnosti, pri katerem bo tudi potreba složnega sodelovanja in nam bodete z dobrimi nasveti dobrodošli kakor vsakdo drugi, ker mi stojimo na stališču, da je tudi peščico treba upoštevati ne samo večino, sicer je sloga izključena.

G. Rebek! Prenehajte z Vašimi okrožnicami, za katere mislimo, da jih smatrate za prav posebno specijaliteto, katere pa gotovo trezno obrtništvo ne vzame resno na znanje in jim, mislimo, skoro malokdo nasede. S tem se samo zbegava obrtništvo. Prav zadovoljni Vam bomo za konkretne predloge. Sami dobro veste, kje je Vaša matica — Zveza obrtnih zadrug, ki jo tako ljubite. Tudi mi smo Vam pomagali in dajali predloge, na katerih uspelih ste se ponašali.

Te vrstice sem napisal zato, ker mi ni jasno, kdo vse je prejel okrožnico in pa zato, da obrtništvo zve resnico. V nadalje pa se na vse take napade mi niti ozirali ne bomo in bomo šli preko njih raje na bolj važno, ki nas čaka v veliki meri.

Glede zakona pa mislimo, da smo splošno lahko zadovoljni, ker vsebuje mnogo zelo dobrih stvari, ki jih v prejšnjih zakonih nismo bili deležni. Razumljivo pa je, da vse in v vsakem oziru se ne da ustreči, pač pa se mora v marsičem priznati južnim bratom, da so zastavili vse strokovnjaške sile za dosego obrtniških pravic. Ne smemo pozabiti, da gre pri tem velika zasluga tovarišem Srbom na čelu z g. Stojanovićem.

G. Rebek! Obrtni zakon imamo, ki smo si ga vsi želeli, sedaj pa res pokažimo vsi iskreno jugoslovansko zavest in solidarnost in priznajmo južnim tovarišem, kar imajo dobrega, event. slabe strani pa složno odstranjujmo. Kajti prepričan sem, da tudi oni nam priznavajo dobre strani in stremijo istotako po odstranitvi slabega, kakor mi. Saj je njih interes tudi naš interes ali obratno, in kadar bomo vsi delali tako, tedaj se bomo lahko trkali na prsa, da smo pravi Jugoslovani. Vas pa pozivljamo na skupno složno delo, to poudarjamo, da nimamo nikake ljubosumnosti nad Vašim delom za splošen dobrobit obrtništva. Le tako si bodete zopet pridobili zaupanje obrtništva in takrat Vam bodemo zopet vsi pokorni in vdani pomočniki, nikakor pa si ne bodete pridobili večine s takimi okrožnicami.

Na to pa kličem: »Živela jugoslovanska obrtniška zavest!«

L. Pičman.

Obrtništvo je zadovoljno z obrtnim zakonom

G. Milan Ramušćak, predsednik Saveza hrvatskih obrtnika, je dal te dni priobčiti v zagrebških listih izjavo, iz katere povzemamo, da je obrtništvo zadovoljno z novim obrtnim zakonom, ki ga v pregledu priobčujemo na drugem mestu. Op. ur.

Novi obrtni zakon ali zakon o radnjama, ki ga je dne 6. t. m. podpisalo Nj. Veličanstvo, je izpopolnil v naši gospodarski zakonodaji veliko vrzel vobče, a v obrtno-pravnem oziru še posebej.

V teku nekaj dni mi ni bilo mogoče, da detajlno proučim novi obrtni zakon, zato se pa omejujem samo na poglavitne konstatacije in prepričanja, katera sem si osebno pridobil.

Moje mišljenje je, da je novi obrtni zakon v glavnem zadovoljil zahtevam in potrebam našega obrtniškega stanu.

V vprašanju novega obrtnega zakona za ves obrtniški položaj naše države služi kot merilo poznana resolucija konference predstavnikov vseh obrtniških organizacij v državi, katera konferenca se je vršila l. 1929. v Brodu na Savi.

Na tej konferenci so bili soglasno potrjeni vsi principi, na katerih bi bilo treba, da temelji novi obrtni zakon ter da bodo interesi in potrebe obrtnikov zadovoljili. In konstatacija, da je zakon osvojil veliko večino imenovanih principov — to je razlog mojemu zadovoljstvu.

Ker uživam čast, da načelujem eni najmočnejših obrtniških organizacij v državi, to je Saveza hrvatskih obrtnika, moram osobito poudariti, da je ravno ta Savez od svoje ustanovitve, torej že polnih 23 let, vodil najodločnejšo borbo proti zakonu iz leta 1884., ki je eden izmed velikih krivcev težkega položaja v obrtniški proizvodnji. Zato sem uverjen, da se bo obrt z novim zakonom, s katerim je unificirana obrtna zakonodaja v vsej državi, v vsakem pogledu povzpel.

Zelo stroga vez na usposobljenost, ki se ponavlja skozi gotovo vse paragrafe, je ena največjih pridobitev za naš stan, ker je odredba:

»Nikomur se ne more dovoliti izvrševanje, kdor osebno ne nudi dokaza o strokovni usposobljenosti za dotični obrt«,

ki se ponavlja tudi v redu nadaljnjih paragrafov močno podkrepljena, je zadovoljila edinstveni zahtevi vsega obrtništva,

da mora biti obrt edino pravica obrtnikov.

V tem duhu in idejah je torej sestavljen ves zakon. Iz njega povzemamo, da so bile osvojene tudi naše zahteve v pogledu obveznega polaganja pomočniških in mojstrskih izpitov.

Naposled je za nas važna odredba, da brez zagotovila pristojne zbornice o zakonitosti listin prosilca obrtnice isti ne more izvrševati obrta.

To je natančno še poudarjeno z odredbo, da pravilno utemeljena pritožba zbornice zadržuje prosilcu pravico za izvrševanje obrta.

Poglavje o zaščiti domače delavnosti pri državnih in samoupravnih licitacijah in dobavah, t. j. odredba, da se morejo v »inozemstvu nabaviti samo tisti proizvodi, ki jih ni mogoče v državi nabaviti in da morejo tuja podjetja izvršiti samo ona dela, ki jih v državi ne morejo domača«, bo posebno blagodejno delovalo v korist zaposlitve in napredka domače delavnosti.

Obvezne obrtniške organizacije so isto tako novost, ki bo prezpogojno donašala obrtništvu korist, ker bodo združene skupaj vse obrtniške sile, če premotrimo dejstvo, da bodo osnovane te organizacije na kolektivni bazi za vsak srez in mesto; da bodo te tesno spojene preko tako zvanih okrožnih odborov in svoje zbornice, iz tega se točno razvidi pravilna tendenca zakonodajalca, da pridobimo eno nedeljivo celoto za reševanje obrtno-pravnih vprašanj.

Široke kompetence omenjenih obveznih obrtniških udruženj so garancija, da bodo ta udruženja delovala intenzivneje tako v korist članov svojega področja kakor tudi v korist celote, ki jo bodo tvorile.

Odredbe o obveznem obrtniškem zavarovanju, kar smo opetovano zahtevali na naših skupščinah in konferencah, za slučaj bolezni, obnemoglosti, starosti, smrti in nesreče so velika socialna pridobitev za obrtniški stan.

Vprašanje sistema zbornic je rešeno na tak način, da bodo dobili obrtniki svoje ločene zbornice, kakor to žele.

Tam, kjer so se obrtniki, odnosno njihove organizacije po večini z zborničnim obrtnim odsekom že izjavili za samostojne ločene zbornice, kar je slučaj na področju zagrebške in osiješke zbornice, so jim te zajamčene, dočim imajo ostali pravico, da se v roku enega leta izjavijo. Torej je tudi v tem kočljivem vprašanju zadovoljeno zahtevam obrtništva. S tem je torej dana možnost obrtnikom, da sami v okviru zakona odločajo o svojem napredku in svoji usodi.

Generalno sodeč po mojem mišljenju je obrtni zakon zadovoljil obrtništvo in so obrtniki hvaležni kr. vladi za to.

H koncu moram naglasiti, da sta k temu lepemu in velikemu uspehu obrtniškega stanu največ pripomogli obrtniška organizatorno-stanovska zavest in složno delo v vseh vodilnih obrtniških organizacijah v vsej državi.

Obrtništvo v taboru jugoslovenstva

Volitve 8. novembra so za nami. Danes bi se marsikomu dozdevalo odveč vsako komentiranje polpreteklosti, bodisi z ene ali druge strani. V narodno življenje, v njega odnošaje, pravice in dolžnosti do svojega lastnega — do države — je bila z 8. novembrom za vselej z zlatimi črkami vklesana jasnost, jasnost hotenja in volje treznega, zdravega in zavednega naroda, ob kateri ni moči več izrekati kakih dvomov, obnavljati in pustiti živeti staro strankarsko politiko, in ob kateri se bo danes in vselej razbil vsak poizkus, ki bi nasprotovalo osnovnim normam našega narodnega in državnega življenja v nezrušljivem Jugoslovenstvu.

S posebnim občutkom ponosa in samozavesti pa stoji danes obrtništvo pred gotovim dejstvom 8. novembra z isto zavestjo in z istimi mislimi, kot je stalo teden dni prej pred vprašanjem 8. novembra. Danes stoji ponosno s potrdilom v rokah, da je šlo edino pravo pot — pot jugoslovenske narodne sloge, dosledno opirajoč se na svojo veliko vero v pravico in resnico in stoječe neomajno ter dosledno na stališču: **Jugoslovenski obrtniki, združite se vsi v eno samo močno in veliko silo od Triglava do Soluna, podajmo si roke vsi Srbi, Hrvati in Slovenci ter pričnimo živeti svoj nov delovni dan kot Jugosloveni;** da bomo narodni in državni tudi v bodoče s podvojeno silo, kompaktni in zavedni stali ob strani kakor močna in zanesljiva opora v težkih trenutkih, kakor smo to storili mi slovenski del obrtništva, **boreči se že skoro leto dni in več za brezkompromisno Jugoslovenstvo in obrtniško skupnost.**

Volitve niso izrazile, če vzamemo v splošnosti le odločne narodove volje do čuvanja svojega težko pridobljenega, z neštetimi žrtvami plačanega najsvetejšega — Jugoslovenstva, marveč so izrazile v ožjem smislu, specialno s stališča jugoslovenskega obrtnika, tudi njegovo neomajno in neustrašeno voljo **po novem življenju v Jugoslovenstvu in po obračunanju s svojo preteklostjo v strankarstvu,** ki je baš vselej prišlo do izraza pred forumom, ki še danes na tihem tolerira slične pojave in jih več ali manj podzavestno podpira 8. november t. l., ki predstavlja za nas končnoveljavno veliko zmago brezkompromisnega Jugoslovenstva, nam sili, tovariši obrtniki, ponovno na usta izraz naše neupogljive volje in hotenja, da moramo in hočemo tudi v naših lastnih vrstah enkrat za vselej v logični zvezi z narodno in državno gesto obračunati s staro politiko in odločno zavrniti **vsak poizkus poživljenja stare igre z lutkami, ki je za nas obrtnike v malem prav tako škodljiva, kakor je bila v velikem škodljiva za ves narod in za državo,** s katero je obračunal končnoveljavno dne 8. novembra narod sam. **Odločno stoji-**

mo mi obrtniki in danes še prav posebno; na stališču, da hočemo brezkompromisne obrtniške skupnosti pred svojim samostojnim forumom, kjer bomo enaki med enakimi uživali sadove svojega lastnega dela in truda, sami za povzdigo svojega stanu, svoje narodne obrti in s tem tudi za povzdigo vsega naroda.

Svojo bodočnost si hočemo zgraditi sami, brez druge pomoči, ki ima svoje namere, kajti le mi sami bomo nosili za našo bodočnost odgovornost **in le v svobodnem neoviranem razmahu naše lastne obrtniške delavnosti je podano jamstvo, da bomo mogli uspešno stopati roko v roki z ostalimi gospodarskimi panogami k splošnemu napredku ter dobrobitu naroda in države.** Zato obrtniki, kar je našega, na to imamo pravico le mi, narod in **država in nihče drugi!**

To je naše stališče, ki ga je 8. november postavil obrtništvu za osnovo uspešnega napredka in pravega Jugoslovenstva in katerega moremo danes z veseljem dvojno poudariti. Sam ta dan je najlepše potrdil pravičnost in iskrenost našega dela in prizadevanja v tej smeri. Proč s staro politiko kompromisov, proč s strankarstvom. Jugoslovenstvo ne pozna ne enega ne drugega. Mi hočemo jasnih in odkritosrčnih pogledov, odkritega mišljenja in pozitivnega dela v svesti si, da je edino to v interesu velikih in idealnih smotrov državne in narodne politike, ki hočeta tudi v svojem obrtništvu, kot eni glavnih njunih gospodarskih panog in kot sili sto tisočev videti enotno, kompaktno in zanesljivo vojsko, ki bo vsak čas, predvsem v dravski banovini, stalo kakor 8. novembra neomajno na njiju strani.

Mi obrtniki se zavedamo velikega pomena obrti, kot najčistejše nacionalno gospodarske panoge v državi in zato so nam pri tem bolj jasne dolžnosti napram narodu in državi in prvi korak naš k pravemu njihovemu pojmovanju mora biti ta, da tudi v svoji sredi napravimo 8. november ter zdrobimo stari strankarski politiki, ki je na žalost ostala edino še v naših širših forumih, glavo kot škodljivcu, ki gloda na uspešnem napredku naše nacionalne jugoslovenske obrti.

Hvaležni smo vsem, ki so se bili zavedli, da je 8. november naš dan, dan jugoslovenskega obrtnika, ki mu bo prižgal novo luč na njegovi težki, z neštetimi ovirami zgrajeni poti. Naj nas ne straši premalo zastopstvo našega pokreta v parlamentu. **Država ne bo pozabila na nas in tudi ve ceniti obrtniški stan. Dokaz je njen novi enotni obrtni zakon,** katerega pomen bomo v našem listu še na drugem mestu in v drugih številkah točneje opisali. Glede volitev samih, ki so za nami, pa čutimo dolžnost na tem mestu ugotoviti dejstvo, da bi tudi glede našega zastopništva v parlamentu obrtništvo dravske banovine ne bilo zapostavljeno, če bi bilo dovolj složno zlasti pri nastopih, ki terjajo prav složno organiziranost in če bi se nas na nekaterih mestih, ki so imela pravico odločanja in sooodločanja v zadevi volitev, upoštevalo kakor bi se moralo, saj smo predstavljali kader 60 tisoč volilnih upravičencev.

Vendar smo pa obrtniki veseli, da smo moralno dosegli uspeh, ki je za nas polna potrditev naše vere v pravo brezkompromisno Jugoslovenstvo in obrtniško skupnost ter smo veseli tudi tega, da smo mogli dokazati, **da predstavljamo obrtniki v dravski banovini kompaktno in zavedno narodno silo, na katero more država vsak čas računati.**

Tovariši obrtniki! Mi pa se zavedajmo, da smo pričeli z 8. novembrom t. l. novo življenje v Jugoslovenstvu in nadstrankarstvu, zatorej naše nadaljnje delo ne predstavlja za nas nikakega problema več!

Narodni poslanci Dravske banovine

Kakor kaže sprednje razmerje glasov, so bili v dravski banovini izvoljeni naslednji kandidati:

za **Ljubljano mesto: dr. Albert Kramer,** minister za gradbe;

za srez **Brežice: Ivan Urek,** posestnik in župan v Globokem;

za srez **Celje: Ivan Prekoršek,** upravitelj javne bolnišnice v Celju;

za sreza **Črnomelj in Metliko: Danijel Makar,** posestnik in gostilničar v Metliki;

za srez **Dolnjo Lendavo: Anton Hajdinjak,** kovač v Odrancih;

za srez **Gornji grad: Rasto Pustoslemšek,** novinar v Ljubljani;

za srez **Kamnik: Anton Cerar,** posestnik in gostilničar v Kamniku;

za srez **Kočevje: Ivan Pucelj,** minister in posestnik v Valikih Laščah;

za srez **Konjice: Karel Gajšek,** notarski kandidat v Konjicah;

za srez **Kranj: Janko Barle,** župnik v Ljubljani;

za srez **Krško: Alojzij Drmelj,** posestnik in župan v Boštanju;

za srez **Laško: Alojzij Pavlič,** profesor verouka v Celju;

za srez **Litijo: Milan Mrovlje,** geometer in posestnik v Ljubljani;

za srez **Logatec: dr. Stane Rapè,** tajnik Zveze kulturnih društev v Ljubljani;

za srez **Ljubljano okolico: Albin Koman,** posestnik v Vižmarjih;

za srez **Ljutomer: Jakob Zemljič,** posestnik in župan v Radencih;

za srez **Maribor, desni breg: Anton Krejči,** tovarniški ravnatelj v Rušah;

za srez **Maribor, levi breg: dr. Ljudevit Pivko,** profesor v Mariboru;

za srez **Mursko Soboto: Josip Benko,** industrijec in župan v Murski Soboti;

za srez **Novo mesto: Anton Klinc,** župan v Gornjem polju;

za srez **Prevalje: inž. Franc Pahernik,** posestnik v Vuhredu;

za srez **Ptuj: Lovro Petovar,** poštar v pok. in posestnik v Ivanjkovcih;

za srez **Radovljico: Ivan Mohorič,** glavni tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Obrtniški krediti pri Zanatski banki kraljevine Jugoslavije

V naši državi je obrtniški stan poleg kmetijskega najvažnejši činitelj v našem narodnem gospodarstvu. Nad 200 tisoč obrtnikov ustvarja v naši državi s pridnimi rokami in tehničnimi pripomočki nešteto življenjskih potrebščin in ta domača produktivnost mnogo pripomore k naši gospodarski neodvisnosti od inozemstva in mnogo koristi našemu narodnemu gospodarstvu vobče.

Zamisliti si je treba, kako bi izgledala naša trgovinska bilanca, ako bi se tisoči teh raznih izdelkov, ki jih izdelujemo doma, uvažali iz inozemstva v našo državo. Naša trgovinska bilanca bi v tem primeru izkazovala tako pasivnost, da bi o kakem narodnem gospodarstvu Jugoslavije sploh ne bi bilo mogoče govoriti. Napredovanje obrtniškega stanu je torej v največjem interesu državne gospodarske politike same. Država z vsemi mogočimi sredstvi, kakor zaščitnimi carinami, obrtnimi šolami, strokovnimi tečaji, podpiranjem zadrugarstva itd. trajno vodi račun o napredku obrtništva.

Za napredek obrtništva pa ne zadostuje samo trezen razum in pridne roke, potrebno je iti tudi z duhom časa in uvesti modernizacijo v obrat za čim racionalnejšo in konkurence zmožnejšo produkcijo in razpečavanje izdelkov po uspešnih trgovskih načelih. Vsi ti momenti pospešene produkcije in pravilne prodaje izdelkov pa predpostavljajo obratni kapital. Malo je premožnejših obrtnikov, ki zmorejo lastna sredstva za pospeševanje obrta, vsi drugi pa so navezani na dosego tujih denarnih sredstev, t. j.: **kredita.**

Obrtniški kredit je bil skozi dolga leta nerešeno vprašanje; s tem so se bavili najodličnejši obrtniški organizatorji. Obrtniški stan pa je v splošnem ekonomsko slab in brez tuje pomoči ni mogel dati zadostnega temelja za lastne denarne ustanove. Bili so razni poskusi z obrtnimi kreditnimi zadrugami, ki pa vsled pomanjkanja hrbtenice, t. j. močnega centralnega denarnega zavoda, ki bi jim lahko prožil zadostna denarna **sredstva, niso uspeli. Tako naš obrtnik** ni imel svojega denarnega zavoda, kakor jih imajo n. pr. kmečki in drugi stanovi ter je bil navezan na uvidevnost raznih denarnih zavodov in ustanov, od katerih so nekateri imeli za obrtniške potrebe razumevanje, drugi pa tudi ne.

Vedno bolj se je občutila potreba, da dobi številno naše obrtništvo svojo lastno denarno ustanovo, ki naj bi organizirala obrtniški kredit po vsej državi. Ker obrtniški stan, kakor že omenjeno, ni mogel dati zadostne finančne podlage za ustanovitev velikega centralnega zavoda za organizacijo obrtniškega denarstva, je kraljevska vlada z zakonom z dne 30. januarja 1926. leta sklenila ustanoviti Zanatsko banko kraljevine Jugoslavije ter ji pripomoči s tem, da jo je oprostila plačevanja davkov, dovolila razne taksne olajšave ter sama prispevala k osnovni glavnici 30 milijonov dinarjev. Na ta svoj delež se je tudi odrekla pravici do izplačila dividende.

Delniška glavnica Zanatske banke kraljevine Jugoslavije znaša 75,000.000 dinarjev in je razdeljena na 375.000 delnic po nominalnih 200 dinarjev. Država je udeležena s 40 %, obrtniki, obrtne zadruge in ustanove z 51 % in s preostankom od 9 % pa prijatelji obrtništva.

Poslovanje banke se je v prvih štirih letih zelo hitro razvijalo in s posebnim **organizacijskim sistemom doseglo** v tem času naravnost ogromne uspehe.

Pri podeljevanju kreditov presojajo denarni zavodi običajno v prvi vrsti ekonomsko sposobnost posojiloprosilca in v drugi vrsti šele tehnično in moralno kvalifikacijo. Naše obrtništvo pa more le v redkih primerih nuditi z nepremičnim imetjem zadostno pokritje za potrebna posojila, zato Zanatska banka pri podeljevanju kreditov upošteva tudi poštenost in marljivost posojiloprosilca.

V prvih štirih letih poslovanja je banka odobrila 24.969 kreditov obrtnikom iz 905 različnih krajev v skupnem znesku 303,728.801 Din. Da je bilo to velikansko delo v razmeroma kratkem času izvršeno, je banka organizirila cenzurne odbore pod okriljem obrtnih organizacij, katerih je danes 291.

Ako bi obstojale obrtne kreditne zadruge, katere se že uspešno uveljavljajo v južnih krajih naše države, bi banka lahko izvedla organizacijo obrtniškega kredita potom teh zadrug, katerim bi stavljala na razpolago potrebna sredstva za nadaljnje kreditiranje obrtništva v posameznih krajih. To bi bil najidealnejši in tudi najbolj praktičen **način organizacije obrtniškega kredita,** ki je v zakonu o Zanatski banki tudi predviden.

Z ustanovitvijo Zanatske banke je nastal preokret za organizacijo obrtniškega kredita, za dravsko banovino pa zlasti z ustanovitvijo njene podružnice v Ljubljani, ki je začela poslovati 2. maja tega leta.

Da bi se moglo obrtništvo, bivajoče izven sedeža ljubljanske podružnice Zanatske banke pri isti s čim manjšimi stroški posluževati kredita, se organizirajo cenzurni odbori pod okriljem obrtnih organizacij. Dosedaj je na področju podružnice osnovanih 20 cenzurnih odborov, in sicer v naslednjih krajih: Bled **pri Kolektivni obrtni zadrugi,** Brežice pri Slovenskem obrtnem društvu, Črnomelj pri Zadrugi obrtnikov, Dravograd pri Skupni obrtni zadrugi, Jesenice pri Društvu obrtnikov, Laško pri Obrtnem društvu, Litija pri Zadrugi kovinarjev, Ljutomer pri Slovenskem trgovskem in obrtnem društvu, Dol. Logatec pri Obrtni zadrugi rokodelskih in dopuščenih obrtov, Maribor pri Splošni zvezi obrtnih zadrug, Novo mesto pri Obrtnem društvu, Ptuj pri Obrtnem društvu, Radeče pri Kolektivni zadrugi obrtnikov, Ribnica pri Čevljarski zadrugi, Šoštanj pri Obrtni zadrugi oblačilnih strok, Št. Vid nad Ljubljano pri Obrtni zadrugi lesnih strok, Zagorje pri Obrtnem društvu, Prevalje pri Skupni obrtni zadrugi, Žiri pri Strokovni zadrugi čevljarjev.

Na te cenzurne odbore se obrtniki obračajo za dosego kredita, kateremu predlože prošnjo za kredit na posebni bančni tiskovini. Cenzurni odbor presodi kreditno sposobnost posojilojemalca in njegovih porokov ter prošnje, opremljene z odgovarjajočim predlogom pošlje podružnici v Ljubljani, ki jih sproti tedensko rešuje.

Ta sistem reševanja kreditnih prošenj iz zunanjih krajev se je izkazal kot najbolj primeren ter so obrtne organizacije to sodelovanje z banko drage volje prevzele.

Zanatska banka je bila v smislu zakona ustanovljena za napredek obrtništva, zaradi česar se dovoljujejo krediti izključno le obrtnikom, ki imajo obrtni list in obrt izvršujejo.

Zanatska banka kljub krizi na denarnem trgu in v nameri tudi v sedanjem težkem času pomagati obrtnikom, odobrava in izplačuje posojila, in sicer po naslednji skali:

1.	obrtnikom	brez	naših	delnic	do največ	Din	15.000.—
2.	»	delničarjem	našega	zavoda	do 10 delnic	»	25.000.—
3.	»	»	»	»	od 11—25 »	»	40.000.—
4.	»	»	»	»	» 26—50 »	»	60.000.—
5.	»	»	»	»	» 51—75 »	»	80.000.—
6.	»	»	»	»	preko 75 »	»	100.000.—

Podeljuje:

a) **menična posojila** za dobo 30 mesecev proti odplačevanju v desetih enakih tromesečnih obrokih in obresti;

b) **kredite v tekočem računu** večjim obrtniškim podjetjem od 25.000 Din naprej.

Za kritje posojil se mora izročiti tromesečne, odnosno bianko menice s podpisom posojilojemalca in dveh porokov (žirantov). Ako je žena posojilojemalca posestnica, se sprejme za poroka. Za intabulirana posojila zadostuje podpis dolžnika in njegove žene, če je oženjen.

Prošnja za kredit mora biti napisana na tiskovini, ki je ljubljanskim obrtnikom pri banki na razpolago, zunanji obrtniki pa prejmejo isto pri svojih cenzurnih odborih.

V krajih, kjer cenzurni odbori še niso osnovani, se interesentom za posojila pošlje brezplačno tiskovino »Prošnjo za posojilo« in sporoče vsa podrobna pojasnila.

Obrestno mero za posojilo določa na predlog bančnega upravnega odbora g. minister za trgovino in industrijo ter znaša sedaj 11 %. Pri izplačilih kreditov se ne zaračunava nobenih upravnih stroškov, razen minimalnih stroškov za izdano poštnino in tiskovine.

Podružnica je uvedla obveščanje dolžnikov o zapadlosti plačila, odnosno odplačil menic. Pošlje jim vzorce za pravilno izstavitev menice in vsa potrebna navodila, tako da lahko vsak obrtnik na najenostavnejši način in v najkrajšem času dobi potrebno mu posojilo.

Obrtniki in obrtne organizacije vlagajo svoje prihranke v Zanatsko banko, ki nudi največjo varnost in najugodnejše obrestovanje za vloge in s tem pomagajo onim obrtnikom, ki potrebujejo kredit. Rentni davek na vloge plača banka iz svojega. Hranilne vloge kakor tudi vloge na tekoči račun se lahko nalagajo po poštnih položnicah, katere stavlja banka interesentom na zahtevo brezplačno na razpolago.

Za vloge na hranilne knjižice in tekoči račun se plačujejo naslednje obresti:

5 % za nevezane vloge na obrtniških in drugih tekočih računih, s katerimi se more prosto razpolagati z dvigi v gotovini in nakazili;

6 % za nevezane vloge po tekočih računih in vložnih knjižicah, za katerih povračilo veljajo pogoji, natisnjeni v bančnih vložnih knjižicah;

6 in pol % za vloge, vezane na 6 mesecev;

7 % za vloge, vezane na eno leto.

Obrtništvo naj se zaveda velike pridobitve, ki jo je doseglo z ustanovitvijo podružnice Zanatske banke kraljevine Jugoslavije v Ljublajni ter naj se z zaupanjem poslužuje denarnega zavoda, kateremu je izključno namenjen. Zaradi tega mora biti ena največjih zanimanj obrtništva, da se svojega zavoda poslužuje, ga jača do one trdnosti in moči, ki mu pripada po njega pomenu za obrtniški stan. Le na ta način bo obrtništvo dravske banovine poskrbelo, da bo ta pridobitev trajna, obenem pa bodoči steber obrtniške gospodarske neodvisnosti.

Obrtništvu sreza Dravograd

Obrtno društvo za srez Dravograd sklicuje za v nedeljo dne 15. t. m. ob 15. veliko obrtniško zborovanje v dvorano g. Pernata, Dravograd-Meža.

Na to zborovanje so vabljeni v imenu društva vsi obrtniki ne glede so li člani društva ali ne, ker je to zborovanje splošno in najvažnejšega pomena.

V glavnem se bode obravnavalo na tem zborovanju: vprašanje nelojalne konkurence, vprašanje zatiranja šušmarstva, razpravljalo se bo dalje o davčnem vprašanju in drugih perečih obrtniških zadevah.

Ker so tako: čevljarska stroka radi Bate, krojaške radi »Tivar« izdelkov, kolarstvo, sedlarstvo, kovaški obrt i. dr. radi moderne tehnike v nevarnosti za svoj obstoj, je želeti, da od tega zborovanja noben obrtnik ne izostane.

Naše zborovanje naj nam pokaže pot v našo boljšo bodočnost!

Vabljeni so tudi vsi tovariši sreza Slovenjgradec.

Za Obrtno društvo sreza Dravograd:
JOSIP KAC, l. r., predsednik.

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta štev. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon štev. 30—20. Račun poštne hranilnice štev. 14.003.

Centrala: BEOGRAD
Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB
Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podružnica: SARAJEVO
Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Kaj je novega?

Borze

Cene tujemu denarju:

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:

1 dolar za 55.50 Din;

v devizah:

100 italijanskih lir za 287.70 do 288.60 Din;

1 dolar za 55.99 do 56.16 Din;

100 francoskih frankov za 221.01 do 221.67 Din;

100 češkoslovaških kron za 166.52 do 167.02 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 283 do 284 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 64 Din.

SEJMI

15. novembra: Vransko, Grahovo, Poljčane (kjer je običajno, je sejem po nedelji).

16. novembra: Braslovce, Bogojina, Radeče, Šmartno pri Litiji.

17. novembra: Dolenja vas pri Kočevju, Metlika.

19. novembra: Št. Jurij ob južni žel. (okolica), Raka, Slovenjgradec, Podsreda.

21. novembra: Št. Jurij ob Taboru, Hotedršica.

Pobiranje skupnega davka pri carinjenju poštnih paketov. Ta določba slove: Po § 1 zakona o izpremembah zakona o skupnem davku na poslovni promet je uvoznik dolžan predložiti originalen račun ali prijaviti vrednost blaga. Ako tega ne stori ali ako carinarnica smatra, da je vrednost očividno prenizka, vzame za davčno podlago petkratni iznos odpadajočih davščin.

Po tem takem je, če je s paketom dospel originalni račun, nepotrebno prijavljati vrednost in carinarnica take prijave ne bo zahtevala. Za primer, da v paketu ni originalnega računa, je dolžan uvoznik, da z ozirom na navedeno zakonito določilo vrednost pravočasno prijavi. Ako tega ne stori, mu bo carinarnica dospelo blago ocarinila in pobrala davek po davčni osnovi od petkratnega iznosa odpadajočih carinskih davščin.

Ker so doslej tukajšnje carinarnice poslovale drugače in ker so v splošnem glede tega stranke slabo poučene, prosi direkcija naslov, da uvoznike, ki se jih to tiče, obvesti, naj od pošiljateljev zahtevajo, da prilože spremnicam fakture, seveda če žele, da se jim davek na poslovni promet odmeri po fakturi vrednosti. Če tega ne žele, temveč hočejo, da se jim davek odmeri po petkratnem iznosu carinskih pristojbin, naj pošiljateljem naroče, da naj ne prilagajo spremnicam faktur.

Carinjalne pošte v dravski banovini bodo tako poslovale, da bodo za vsak paket, čigar spremnici bo priložena faktura, dale davek odmeriti po fakturni vrednosti.

Zadruga čevljarjev v Ljubljani je s svojo vlogo z dne 8. V. t. l. ovadila Mestnemu načelstvu tvrdko »Bata«, cipela i koža d. d. podružnica v Ljubljani, Prešernova ulica, radi prestopka § 32 zakona o pobijanju nelojalne konkurence, ker je razširjal letake, da popravlja čevlje zastonj. Omenjena tvrdka je bila obsojena po § 34 zak. o pobijanju nelojalne konkurence po svojem poslovodju Nodarluju na **Din 1.500.—**, katero kazen je kr. banska uprava na pritožbo »Bate« znižala na **Din 300.—**. Istočasno je bila vložena tudi ovadba firme Karl Pollak v Ljubljani radi prestopka po § 132 a obrtnega reda in prekrška po § 32 zakona opobijanju nelojalen konkurence, nakar je bila omenjena tvrdka obsojena po poslovodji g. dr. Vendelinu Meglerju: po §§ 11 in 14a obrtnega reda na Din 1.000.— in po § 34 zakona o pob. nel. konkurence na Din 500.—. Pričakovati pa bi bilo, da bi tukajšnja obrtna oblast posnemala oblasti v Sarajevu, Mostarju in Zemunu ter zaprla vse Bat'ove popravljalnice v Dravski banovini.

Nova Zbornica za TOI v Ljubljani

Kraljevska banska uprava dravske banovine razglaša:

Gospod minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 4. novembra t. l. II. št. 28357, na podlagi člena 3. zakona o odlaganju volitev v trgovske, industrijske in obrtne zbornice z dne 30. aprila 1929 odredil, da se razrešijo vsi člani in njihovi namestniki Zbornice za TOI v Ljubljani in postavijo:

za predsednika zbornice Jelačin Ivan, trgovec v Ljubljani;

za podpredsednika Elsbaher Konrad, trgovec v Laškem, Engelbert Franchetti, brivski mojster in predsednik obrtne zveze v Ljubljani, in Hribar Dragotin, industrijalec v Ljubljani.

Za člane omenjene zbornice za trgovinski odsek: Jelačin Ivan, trgovec v Ljubljani, Elsbaher Konrad, trgovec v Laškem, Stergar Anton, trgovec v Kamniku, Čeh Franc, trgovec v Murski Soboti, Vidmar Stane, trgovec v Ljubljani, Brudermann Leopold, trgovec v Konjicah, Berjak Franc, trgovec v Kranju, Kavčič J. Josip, trgovec v Ljubljani, Bahovec Ivan, trgovec v Ljubljani, Pinter Ferdo, trgovec v Mariboru, Lenarčič St., trgovec v Novi vasi pri Rakeku, Stermecki Rudolf, trgovec v Celju, Lavtižar Josip, trgovec v Kranjski gori, Kljun Janko, trgovec v Prevaljah, Kastelic Edmund, trgovec v Kandiji- Novo mesto, Senčar Milko, trgovec v Ptuju; — za namestnike: Verbič Anton, trgovec v Ljubljani, Pavlin Vinko, trgovec v Trbovljah, Fürsager Leopold, trgovec v Radovljici, Kos Ivan, trgovec v Slovenski Bistrici, Kuharič Ludovik, trgovec v Ormožu, Umek Anton, trgovec v Brežicah, Šporn Josip, trgovec na Ježici, Lukas E. Franc, trgovec z likerjem v Celju, Smerkolj Albin, trgovec v Ljubljani, Berdajs Viljem, trgovec v Mariboru, De Gleria Anton, trgovec v Logatcu, Rom Matija, trgovec v Kočevju, Fabijani Pavel, trgovec v Ljubljani, Kostanjšek Janko, trgovec v Šmartnu (srez Maribor), Divljak Josip, trgovec v Ribnici, Cvenkel Anton, trgovec pri Sv. Petru v Savinjski dolini.

Za člane zbornice za obrtni odsek: Kavčič Franc, gostilničar v Ljubljani, Zadravec Jakob, mlinar v Središču ob Dravi, Honjec Franc, mesar v Mariboru, Engelbert Franchetti, brivski mojster v Ljubljani, Vrečar Ivan, mizar v Sp. Domžalah, Bricelj Ivan, stavbenik v Ljubljani, Volk Jakob, krojač v Šoštanju, Bureš Franc, urar v Mariboru, Litrop, Štefan, čevljar v Turnišču, Ambrožič Josip, obrtnik na Ljubnem, Golčar Jernej, sodar v Celju, Krapež Milko, urar v Ljubljani, Rebek Josip, ključavničar v Ljubljani, Holi Josip, brivec v Brežicah, Oset Andrej, gostilničar v Mariboru, Češarek Alojzij, ključavničar v Ribnici; — za njihove namestnike: Župančič Leopold, Ljubljana, Kralj Andrej, Brežice, Berlinčič Josip, Ptuj, Pust Franc, Ljubljana, Lumpert Franc, Krško, Kersnič Ivan, Ljubljana, Hmelina Karol, Slovenjgradec, Lešnik Mihael, Maribor, Volčič Josip, Maribor, Perdan Jernej, Ljubljana, Dolšak Franc, Celje, Dolinar Franc, Ljubljana, Geyer Rudolf, Ljubljana, Lasič Vinko, Maribor, Zavodnik Franc, Glince, Hohnec Miloš, Celje.

Za člane zbornice za industrijski odsek: Bonač Franc, tovarnar v Ljubljani, Krejči Anton, ravnatelj tovarne za dušik, Ruše, Lenarčič Josip, industrijalec, Ljubljana-Škofja Loka, Hainrihar Fran, industrijalec, Ljubljana-Škofja Loka, Hribar Dragotin, industrijalec, Ljubljana, inž. Dračar Oskar, tovarnar v Mariboru, Sirc Franc, tovarnar v Kranju, Rojina Anton, tovarnar v Ljubljani, Pogačnik Josip, član upravnega odbora TPD, Ljubljana, Ribnikar Adolf, predsednik Delniške tiskarne, Ljubljana, dr. Rekar Ernest, industrijalec na Jesenicah, inž. Jelenc Jože, stavbenik v Mariboru, Florjančič Ignac, ravnatelj pivovarne Union v Ljubljani, Pogačnik Hinko, industrijalec v Rušah, inž. Kobi Joško, industrijalec na Bregu pri Borovnici, Westen Avgust, tovarnar v Celju; — za njihove namestnike: dr. Pavlin Ciril, Ljubljana, Sodnik Julij, Sv. Pavel pri Preboldu; Majdič Fran ml., Vir pri Domžalah, inž. Šuklje Milan, Ljubljana, Naglas Viktor, Ljubljana, Marinko Ivan, prokurist elektrarne Češenj, Tacen, Šetina Tilek, Jarše, Rus Ivan, Loški potok, inž. Klinar Anton, Ljubljana, Fock Makso, Kranj, Medic Franc, Ljubljana, inž. Schleimer Vladimir, Maribor, Šinca Stanko, Ljubljana, Pivec Rupert, Maribor, dr. Ahačič Kozma, Tržič, inž. Toma Anton, Ljubljana.

OPOMBA. Zaradi točnosti ugotavljamo, da g. Engelbert Franchetti, novoimenovani zbornični podpredsednik, ni predsednik Obrtne zveze (Zveze obrtnih zadrug mišljeno), ampak je le samo njen častni načelnik, ker je pravi načelnik Zveze obrtnih zadrug g. L. Pičman. Naša Zveza, dasi vrhovna obrtniška organizacija v bivši ljubljanski oblasti kakor tudi ostale obrtniške organizacije niso bile upoštevane pri tem imenovanju, ne vemo iz kakšnega razloga.

Umazana konkurenca v čevljarski stroki

(Nadaljevanje)

Že zadnjič sem omenil, da so načelstva zadrug dolžna, da podvzamejo vse kar je v njih moči in kompetenci, da preprečijo in odpravijo oviro poštene konkurence med zadružnimi člani, k čemur jih celo poziva § 114 lit in obrtnega reda. V vsaki zadrugi naj se sestavi s tehtnico in svinčnikom prekalkulirani cenik tako za popravila, kakor za nove čevlje. Vsak član je po sklepu občnega zbora dolžan, nabaviti si pri zadrugi cenik, obesiti ga v svojem lokalu na razvidnem mestu, dolžan pa je tudi, držati se tam navedenih cen. Poleg cenika naj občni zbor sklene kazni za one, ki so se proti sklepu občnega zbora in proti predpisom cenika pregrešili. Ta kazen naj bi obstojala iz redovne denarne globe, katera je zadrugam po § 125 obrtnega reda dopustna. V slučaju neizterljivosti naj se ga kaznuje z odtegnitvijo vajenca, osobito še, če je istega izrabljal pri delu za dosego svoje umazane konkurence pozno v noč, ali ga sploh držal preko zakonito določenega časa v delavnici. Poleg vseh teh kazni in redovnih glob pa se naj pri občnih zborih na članstvo apelira, da se složno drži cenika, ker si bo čevljarska stroka s tem pridobila ugled, tako pri občinstvu, kakor tudi pri oblastih. Oblasti bi se na tak način morale s skupno maso čevljarjev pogajati za vsako stvar, tako tudi za znižanje cen, kakor to dela danes s peki, mesarji itd. Zboljšali pa bi si s tem tudi svoj položaj ter marsikateremu preprečili šušmarenje v čevljarski stroki. Članstvo je treba vzgojiti, da bode imelo spoštovanje do svoje organizacije, da ne bode smatralo načelnika ali odbor za zadrugo, temveč da se bode zavedalo, da je to njegova organizacija ter bode imelo do nje spoštovanje in ponos. Poučiti ga je treba, da si ne bode samo vzgajalo šušmarstva ne z vzgojo prevelikega števila vajencev, ne s kritjem neupravičenega obratovanja, kar se na žalost prevelikokrat zgodi. Da ne bodo šli vsakemu norcu na limanice, ter se bodo vedno poprej prepričali o svojem dejanju pri zadrugi. Kajti dogajajo se slučaji, da mojstri sami pomagajo neupravičencem do obrti, kateri jim pozneje odjemljejo kruh in zaslužek, sami pa se kesajo, a prepozno. Enake obrtnike, ki kvarijo cene sebi in drugim v škodo in sramoto, one, ki krijejo drugim neupravičeno obratovanje ter se ne pokoravajo svarilu zadruge, je treba javno ožigosati, ker se bo od strani mariborske zadruge najprej pričelo. A nele v Mariboru, temveč tuid drugod je postal položaj neznosen, neupravičenih obrti je že skoro več kakor upravičenih, obrtne oblasti pa njih neupravičeno obratovanje zagovarjajo. Vsak hoče biti čevljar, ki se ni nikdar učil, oni ki pa se je redno izučil, pa mu manjka le mesec dni zakonito predpisane pomočniške dobe, pa ne dobi obrtne pravice. Da se tukaj napravi red, bo treba železne roke in železne metle.

Krajcer Anton

Iz organizacij.

Zadruga konjačev za Drav. banovino. Dne 4. novembra 1931 se je vršila seja načelstva zadruge pri načelniku v Ljubljani. Po odobritvi zapisnika zadnje seje je načelstvo na željo kr. banske uprave razpravljalo ponovno o povišanju začasne tarife o konjaških pristojbinah. Načelstvo zadruge je namreč že 1. februarja 1931 vložilo na kr. bansko upravo prošnjo za povišanje konjaške tarife. Banska uprava je potem izvedla tozadevno postopanje radi povišanja te tarife in je zaslišala pri tem vse merodajne oblasti in ustanove. Na podlagi tega zaslišanja je kr. banska uprava uvidela, da ji ne bo mogoče povišati konjaške tarife v taki višini kakor je naša zadruga to zahtevala in je zato pozvala zadrugo, da ji predloži spreminjevalni predlog k povišanju konjaške tarife, in sicer da zniža zahtevano povišanje konjaške tarife v kolikor smatra zadruga, da ji je to mogoče. V nasprotnem slučaju se ne bi mogli ozirati na prošnjo in njene zahteve o povišanju z dne 1. februarja. Po dolgotrajni debati načelstva, v katero so posegli vsi navzoči člani zadružnega načelstva, je bil sprejet spreminjevalni predlog k tozadevni prošnji o povišanju konjaške tarife. Načelstvo je imelo pred očmi splošno krizo, tako kmeta kakor tudi svojega članstva in je šlo s svojimi zahtevami do skrajnosti, preko katerih ni mogoče še nadalje popustiti. Pri spreminjevalnem predlogu se je posebno podčrtalo to, da povišana tarifa ne bo prišla v poštev pri občinah, če bo kr. banska uprava izdala strog nalog, da se izvršuje njena naredba z dne 3. nov. 1930 no. 16159 čl. 111., ki predpisuje občinam, da naj iste dajo svojim konjačem letne plače ali kakor naredba imenuje subvencije. In za te letne plače bodo potem konjači opravljali občinam vsa ona dela, ki spadajo po zakonu o odvračanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni, v breme vsake občine in **mora za vsa ta dela nositi vsaka občina na svojem ozemlju vse stroške.** Načelstvo je trdno uverjeno, da bo kr. banska uprava ta spreminjevalni predlog v celoti upoštevala in da bo že tako težko pričakovano povišanje konjaške tarife v najkrajšem času se uresničilo. Obenem pa opozarja načelstvo vse zadružno članstvo, da se takoj pobriga sedaj za ureditev letnih plač s strani svojih občin.

Pokrajinska zadruga kleparjev, inštalaterjev in kotlarjev v Ljubljani obvešča svoje člane, da se vrši dne 27. t. m. vajenska preizkušnja — zadnja v tem letu. Prošnje je treba glasom okrožnice nasloviti na načelstvo. Posebej opozarjamo na šolska izpričevala.

Iz zadruge ključavničarjev za sodni okraj ljubljanski v Ljubljani smo prejeli obvestilo, da se bodo vršile v nedeljo, dne 29. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj pomočniške preizkušnje s teoretičnim delom v Ljudski šoli na Grabnu v Ljubljani; s praktičnim delom pa v nedeljo dne 6. decembra t. l. ob 8. uri zjutraj v delavnici tvrdke Weibl v Ljubljani, Čopova ulica 10. Vse podrobnosti in pogoji so razvidni iz okrožnice, ki jo je te dni razposlalo načelstvo zadruge.

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani je z rešenjem gospoda ministra trgovine in industrije št. 4838 od 22. julija 1931 založila »Zakon o kontroliranju čistine izdelkov iz zlata, srebra in platine«. Ta zakon je zadruga v obliki brošurice že razposlala vsem članom. Cenj. člani se opozore, da morajo imeti ta zakon glasom § 23. na vidnem mestu v svoji trgovini ali delavnici in ga morajo dajati svojim naročnikom na vpogled, če to zahtevajo. Zadruga ima navedeni zakon v samozaložbi za event. odprodajo. — Načelstvo.

NAROČITE
Orbtniški koledar za leto 1932 pri Zvezi obrtnih zadrug!

Dobave.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave električnega materijala.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 12. novembra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg karbida in električnega materijala.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejma do 26. novembra t. l. ponudbe glede dobave 30 komadov cevi za kotle in 700 kg vijakov z maticami.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 28. novembra t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Uprave državnih monopolov v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 2,500.000 komadov vreč od jute. —

Dne 30. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave kovinskega materijala.

Dne 25. novembra t. l. se bo vršila pri upravi Dravske radionice v Ljubljani licitacija glede dobave vijakov z maticami, vijakov za les, žebljev in verig; dne 26. novembra t. l. glede dobave usnjatih okovov, držajev in kleja; dne 30. novembra t. l. pa glede dobave cevi, zakovic, matic, podložnic, zatikalnic, kovaškega oglja itd.

(Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi.)

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 26. novembra t. l. ponudbe gled dobave lopat za premog in 2 vagona cementa.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. novembra t. l. ponudbe glede dobave 12 komadov kaučuk. cevi; do 26. novembra t. l. pa glede dobave 65.000 komadov zatikačev. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Prometno-komercijelni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. novembra t. l. ponudbe glede dobave 210 komadov kožuhov.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejma do 16. novembra t. l. ponudbe glede dobave električnega števca.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 26. novembra t. l. ponudbe glede dobave 50 plošč železne pločevine in 100 komadov svedrov za les.

MLAD URARSKI POMOČNIK

z lastnim orodjem, **IŠČE mesta.** — Naslov: **Avgust Gogola, Zagorice št. 38, p. Bled.**

Strojno podjetje R. Willmann

LJUBLJANA

Slomškova ul. 3. Telef. 2055

Beneški jaremniki, cirkularke, nihalne žage najnovejše konstrukcije, brusilni stroji.

Železni deli k pogonu mlinskih kamnov, zatvornice.

Transmisijski deli kakor osovine, ležišča, spojke, jermenice vseh vrst in velikosti.

Rebraste cevi iz kov. železa z ugodnim grelnim učinkom.

Elektro-tovorna in jamska dvigala, vitli in dvigalne ter transportne naprave.

Projektiranje in oprema žag in mlinov ter drugih industrijskih naprav.

Vsakovrstna popravila strojev.

Ponudbe brezplačno, na željo strokovnjaški obisk.

KREDITNO DRUŠTVO
MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE
dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Že v 24 urah

kemično snaži, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — škrobi in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapestnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Ivan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni električni materijal, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ul. 50

(v lastnem poslopju)

Brzojavni naslov:
KREDIT LJUBLJANA

Telefon štev.:
2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposita itd.

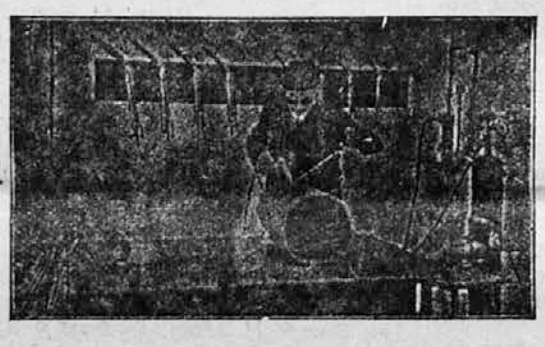

Tvornica ZA DUŠIK D. D.

in

AGA-RUŠE

udružene jugoslov. tvornice acetilena in oksigena d. d.

zadovoljujeta s svojimi prvovrstnimi proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS-PLINOM in KISIKOM

širom vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočerim mirno, lepo in solnčnobelo

acetilensko luč

Izkoriščajte tudi Vi te njihove proizvode v svojo korist!

VI SIGURNO RABITE

RAČUNE, PISEMSKI PAPIR IN KUVERTE Z VAŠO FIRMO TER DRUGE POSLOVNE TISKOVINE TOVAM IZVRŠI SOLIDNO IN POCENI

TISKARNA **GRAFIKA** LJUBLJANA
Resljeva cesta 4

Kdor oglašuje, ta napreduje!

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletne opreme za gostilne, restavracije, hotele, kavarne in bare

Luksuzni predmeti

Stavbno in umetno steklarstvo

Ljubljana, Dunajska cesta št. 10

Telefon 2478

Glavni in odgovorni urednik Vladimir Pfeifer. — Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Ivan Mihelčič. — Tiska Narodna tiskarna. — Predstavnik Fr. Jezeršek. — Vsi v Ljubljani.